

Aprè Yon Dyagnostik Kansè nan Kòl Matris

Kansè nan kòl matris se yon tip kansè ki kòmanse nan kòl matris la, oswa pati enferyè iteris (matris) la. Kòl matris la konekte kò matris la (pati siperyè kote yon fetis grandi) ak vajen an (kanal nesans). Si yo te di w gen kansè nan kòl matris, ou te pwobableman deja fè yon kolposkopi (yon tèst pou gade pi pre nan kòl matris la) ak yon byopsi kòl matris (yon tèst ki pran kèk tisi pou verifye prezans kansè). Gen lòt tèst ki te ka fèt sou selil kansè yo pou verifye kèk pwoteyin ak chanjman jèn ke yo rele byomakè. Ou te ka fè lòt pwosedi tou pou w konnen si kansè a te pwopaje. Tès sa yo ede doktè w konnen ki tip kansè kòl matris ou genyen, ki stad li ye, ak ki tretman ki ta ka ede.

Tretman pou kansè nan kòl matris

Tretman w lan pral depan de tip ak stad kansè kòl matris ou an. Opsyon tretman w yo pral depan tou de rezilta tèst sou selil kansè yo, sante w, ak preferans pèsònèl ou.

Yo itilize chiriji pou trete pifò kansè nan kòl matris. Sa a souvan enplike pou retire matris la. Chiriji pou retire matris la rele isterektomi. Yon trakelektomi se yon lòt tip chiriji ki pèmèt ou trete san pèdi kapasite w pou fè pitit. Gen lòt ògàn yo ka retire tou, tankou ovè yo.

Lòt tretman ka gen ladan radyasyon ak medikaman tankou chimyoterapi, terapi òmonal, terapi medikaman sible, oswa iminoterapi. Anpil fwa, plis pase yon tip tretman konn nesèsè. Doktè w ap ede w deside ki tretman ki pi bon pou ou.

Gen kèk tretman ki ka lakòz chanjman nan peryòd règ ou. Règ ou ka sispann, menm si ou poko fè menopoz. Tretman sa yo kapab afekte kapasite w genyen pou w ansent, men ka gen fason pou w pwoteje kont sa. Li enpòtan pou pale ak doktè w byen bonè, anvan tretman w lan kòmanse. Li ka ede w konprann a kisa pou w atann.

Asire w ke w mande:

- Ki objektif tretman an?
- Ki tip kansè kòl matris mwen genyen?
- Ki stad kansè kòl matris mwen an ye, e kisa sa vle di?
- Kisa rezilta tèst byomakè yo ye?
- Ki lòt bagay ou te aprann nan rezilta tèst mwen yo?
- Èske m ap bezwen plis tèst?
- Èske m ap bezwen fè chiriji? Èske yo pral retire matris mwen?

A kisa pou m atann mwen anvan ak pandan tretman an

Ekip swen kansè w la pral eksplike plan tretman w lan. Ekip sa a ka gen ladan diferan doktè, enfimyè, ak lòt pwofesyonèl swen sante, tou depan de tip tretman ou bezwen an. Pa egzanp, si w bezwen chiriji, ou pral travay avèk yon chirijyen. Yo pral di w ak kisa pou w atann ou anvan, pandan, ak apre chiriji an. Si w bezwen lòt tip tretman, ekip swen kansè w la pral eksplike w kijan yo bay li, ede w prepare pou li, swiv kijan w ye, epi ede w ak nenpòt efè segondè. Ou ka gen pou fè tou analiz san, eskanè, oswa lòt tèst nan sèten moman pou verifye efikasite tretman w lan.

Se pa tout moun k ap fè tretman pou kansè kòl matris ki pral gen menm efè segondè yo. Pa egzanp, efè segondè nan retire matris diferan de efè segondè yon chimyoterapi, terapi medikamn sible, iminoterapi, oswa tretman radyasyon. Epi moun kap resevwa menm tretman an ka gen efè segondè diferan.

Asire w ke w mande:

- Ki opsyon tretman mwen genyen? Kisa ou panse ki pi bon pou mwen e poukisa?
- Èske gen esè klinik k ap fèt pou tip kansè mwen an?
- Ki efè segondè m ka genyen, e ki sa m ka fè pou m evite yo?
- Kijan n ap fè konnen si tretman mache?
- Konbyen fwa m pral resevwa tretman? Konbyen tan li pral dire?
- Ki kote m prale pou m jwenn tretman? Èske m ap ka kondwi pou kont mwen?
- Èske m ap kapab kontinye fè aktivite m konn fè yo, tankou travay ak egzèsis?
- Èske m ap kapab fè timoun apre tretman an?
- Èske tretman an pral afekte vi seksyèl mwen? Si wi, kijan ak pou konbyen tan? Kisa mwen ka fè pou m ede nan sa?

A kisa pou m atann mwen apre tretman an

Apre tretman, mande doktè kansè w pou yon rezime tretman ak plan swivi. Yo rele sa yon plan swen sivi. Doktè kansè w pral travay avèk medsen fanmi w oswa medsen tretan w pou ede jere efè segondè tretman an epi kontwole sante jeneral ou. Ou pral gen pou fè tès regilye pou tcheke si kansè w lan retounen, oswa pou verifye si yon nouvo kansè kòmanse nan yon lòt pati nan kò w.

Pou kèk moun, kansè a ka pa disparèt konplètman. Yo ka kontinye resevwa tretman, epi tès yo pral toujou nesèsè pou verifye efikasite li.

Ou ka fè fas ak chanjman nan kò w apre tretman. Pa egzanp, ou ka gen pwoblèm entestinal oswa nan blad pipi w, pwoblèm seksyèl, oswa chanjman po akòz radyasyon. Ou ka gen tou chanjman règ oswa ou ka pa ka vin ansent. Mande doktè w a kisa pou atann ou epi fè li konnen si ou gen nenpòt pwoblèm.

Moun ki te gen kansè kòl matris yo a risk pou yo genyen li ankò oswa fè lòt tip kansè. Menm si ou santi w byen apre ou fin konplete tretman, li enpòtan pou mande ekip swen kansè w lan enfòmasyon sou yon kalandriye regilye pou fè tès swivi pou verifye si kansè nan kòl matris ou an retounen.

Asire w ke w mande:

- Ki kote mwen ka jwenn yon kopi rezime tretman mwen an ak yon plan swivi?
- Konbyen fwa map gen pou m wè ekip swen kansè mwen an?
- Kilè ak kijan mwen ta dwe kontakte yo?
- Èske m ap bezwen fè lòt tès pou m wè si kansè m nan retounen, oswa pou m verifye si gen pwoblèm ki lye ak tretman mwen an?
- Èske m ap toujou bezwen itilize yon metòd kontraseptif apre tretman an?
- Èske m ap bezwen fè tès depistaj, tankou yon mamogram oswa kolonoskopi, pou dekouvri lòt kansè byen bonè?
- Èske gen efè segondè ki rive an reta oswa alontèm nan tretman ke mwen ta dwe siveye?
- Ki kote mwen ka jwenn dosye medikal mwen an apre tretman?

Pou plis enfòmasyon ak sipò, vizite sit Entènèt Sosyete Kansè Ameriken (American Cancer Society) nan cancer.org/haitiancreole oswa rele nou nan **1-800-227-2345**. Nou la lè w bezwen nou.

Rete an sante

Asire w ke ou di doktè w oswa ekip swen kansè a si nenpòt efè segondè tretman pa ale oswa si ou gen nenpòt nouvo sentòm.

Gen bagay ou ka fè pou w rete an sante pandan ak apre tretman an. Pa fimen ka ede redwi risk pou fè kansè nan kòl matris. Manje byen, bwè ase likid, rete aktif, genyen ak kenbe yon pwa nòmal, epi evite alkòl kapab ede w rete an sante tou. Bagay sa yo ka ede diminye risk pou w fè yon nouvo kansè nan kòl matris oswa lòt kansè.

Jere emosyon w yo

Lè w gen kansè nan kòl matris sa ka fè w santi w pè, tris oswa strese. Li nòmal pou w santi emosyon sa yo, e gen fason pou ede w fè fas ak yo.

- Pa eseye jere emosyon w yo pou kont ou. Pale de emosyon w yo, kèlkeswa sa yo ye.
- Li NÒMAL pou santi w tris oswa deprime detanzantan, men fè ekip swen kansè w la konnen si w santi emosyon sa yo pandan plis pase kèk jou.
- Si doktè w di w sa NÒMAL, kontinye fè bagay ou renmen fè tankou pase tan deyò, ale nan sinema oswa evènman espòtif, oswa ale nan dine.
- Jwenn èd nan aktivite tankou fè manje ak netwaye.

Ou ka kontakte zanmi, fanmi, oswa lidè relijye oswa gwoup. Konsèy kapab ede tou. Gen kèk moun ki twouve sa itil pou pale ak lòt moun ki te pase pa menm eprèv yo. Yon gwoup sipò ka ofri sa. Di ekip swen kansè w lan kijan ou santi w. Yo ka ede w jwenn bon sipò.

